

Verslag

Broedvogelinventarisatie

Annabos en Wijstgronden 2019

Leo Ballering
Arend Vermaat

Tabel 1: Overzicht tellingen en territoria inventarisatie 2019

Soort	bezoeknr	19-	23-	20-									aantal	hoogste			
		feb	4-mrt	mrt	7-apr	apr	4-mei	18-mei	1-jun	8-jun	16-jun	17-jun			6-jul		
		19:58	20:06	06:14	06:05	06:00	05:41	04:50	05:04	04:51	05:01	21:06			04:46	autocluster territoria	broed- code*
		20:46	20:50	09:32	09:23	09:30	08:56	08:16	08:40	07:56	08:14	22:46			07:57		
	1	2	3+4	5+6	7	8	9+10+11	12	13	14	15	16					
	Bezoektype	nacht	nacht	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	zonop					
1. Grote Canadese Gans					1	1			1				1	3			
2. Grauwe Gans						3							0	3			
3. Nijlgans			1	1			1		1	1		1	1	3			
4. Wilde Eend			11	4	5		7	5	8	2	1		5	5			
5. Patrijs				2	1							1	1	12			
6. Fazant			3	3	3		4	3	1	3	1	1	4	2			
7. Blauwe Reiger				1	3				2				0	2			
8. Aalsolver				1								1	0	1			
9. Sperwer									1				0	1			
10. Buizerd			3	3	1		3	2	6	1	1	3	1	16			
11. Waterral									2				1	2			
12. Kraanvogel			1										0	0			
13. Scholekster				1						1			0	3			
14. Kievit			3	2	2		2	2	1	1			2	10			
15. Kleine Plevier			2	2	2			1	1	1	1	1	1	3			
16. Kokmeeuw								1					0	1			
17. Kleine Mantelmeeuw							1		1	1		1	0	3			
18. Holenduif			3	4	5		2	8	5	4		2	8	3			
19. Houtduif			20	11	9	1	13	17	24	12	5	9	24	12			
20. Turkse Tortel									1				0	2			
21. Koekoek							2	3	1	2	1		1	3			
22. Bosuil		2	1	1	1	1	1						1	16			

	1	2	3+4	5+6	7	8	9+10+11	12	13	14	15	16	territoria	broedcode
23. Steenuil	3	3									1		3	3
24. Gierzwaluw								1	2			1	0	1
25. IJsvogel												1	0	1
26. Grote Bonte Specht			7	4	1		3	3	3	3	1	1	6	6
27. Groene Specht			4	2	4		2	4	2	3	1	3	2	13
28. Torenvalk			1	1	3		1	2	2	1	1	2	1	16
29. Grauwe Klauwier								1					0	1
30. Gaai			3	4	4		2	1	3	2			5	3
31. Ekster			6		3		2	1	3	2	1	2	3	9
32. Kauw			1	1	1		2	2		2		1	1	3
33. Roek								1					0	3
34. Zwarte Kraai			5	3	4		3	5	14	4		4	3	13
35. Pimpelmees			5	4	7	1	3	4	9	10		2	12	12
36. Koolmees			20	14	17	2	13	7	8	6		9	22	16
37. Veldleeuwerik							1	1				1	1	2
38. Boerenwaluw				1	1		2	1	3	2	1	2	3	6
39. Huiswaluw												1	0	1
40. Staartmees					2		1	1					1	12
41. Fitis					4								0	2
42. Tjiftjaf			27	17	13	1	15	16	23	13	5	15	25	3
43. Kleine Karekiet							4	3	9	2	3	1	6	3
44. Bosrietzanger							1	6	3	6	3		10	2
45. Spotvogel							4	4		1		3	6	2
46. Sprinkhaanzanger					1			1					1	2
47. Zwartkop				15	18	1	24	23	24	17	5	9	26	2
48. Tuinfluiter						1	12	4	8	4		4	13	2
49. Grasmus					4	1	14	10	22	8	3	6	17	12
50. Winterkoning			16	19	19		22	17	21	18	3	16	28	3
51. Boomkruiper			1	3	3		3	4	2	2		2	8	3
52. Spreeuw			12	6	5		5	7	14	5	1	3	8	13
53. Merel			11	8	9		15	12	13	7	4	9	18	7

	1	2	3+4	5+6	7	8	9+10+11	12	13	14	15	16	territoria	broedcode
54. Kramsvogel			1		1								0	1
55. Koperwiek			1	1										1
56. Zanglijster			8	7	7		5	6	15	6	5	4	11	2
57. Grote Lijster			1						1				0	1
58. Roodborst			16	13	11	1	11	6	8	7	4	4	15	3
59. Blauwborst					1								0	2
60. Bonte Vliegenvanger							1						0	2
61. Zwarte Roodstaart				1	1								1	2
62. Paapje					1								0	1
63. Roodborsttapuit			5	5	4		3	4	5	5	2	6	8	12
64. Tapuit							1						0	1
65. Huismus			4	1			1	1					5	3
66. Ringmus										1			0	1
67. Heggenmus			9	8	6		6	3	1	2	2	2	16	3
68. Gele Kwikstaart					1								0	1
69. Witte Kwikstaart			5	1	1		2			1	1	1	3	3
70. Graspieper			1	1	1								1	2
71. Boompieper				2	6		8	6	4	7	1	2	8	16
72. Vink			9	13	12	2	16	14	24	7	5	7	26	3
73. Keep			1										0	1
74. Goudvink				1			1			1			2	3
75. Groenling			2	2	5			1	1	3		2	5	3
76. Kneu			2	4	4		2	2	2	2		5	5	3
77. Putter			4	8	2		1	2	2	5	2	4	8	12
78. Geelgors			3	1	1		1	1	3	1		3	4	2
79. Rietgors			1										0	2

- toelichting broedcodes zie verslag 2018

Tabel 2 Aantallen territoria per soort uit deze en eerdere tellingen. Grijs soorten hebben dit jaar niet gebroed, geel gearceerd is een nieuwe soort. Indien een soort dit jaar wel is waargenomen, maar geen territorium had, is er een 0 geplaatst.

Soort	2019	2018	2006	1998	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989
Grote Zilverreiger												
Blauwe Reiger												
Ooievaar												
Grote Canadese Gans	1	1										
Nijlgans	1	1										
Wilde Eend	5	7		2	1	1		2	2	2	2	1
Soepeend								1				
Havik			1									
Buizerd	1	2	2									
Torenvalk	1	1			1	1	1	1	1			
Patrijs	1	1										
Fazant	4	3	5	2	6	4	7	8	9	8	9	10
Porseleinhoen												1
Waterral	1											
Scholekster												
Kleine Plevier	1	2										
Kievit	2	3										
Watersnip												
Houtsnip												
Witgat												
Oeverloper												
Kleine Mantelmeeuw												
Holenduif	8	5		2	2	1	1	3		1		2
Houtduif	24	14		7	5	7	5	10	12	13	8	8
Zomertortel										1		
Turkse Tortel	0	2										
Koekoek	1		1						1	1	1	1
Steenuil	3											

Soort	2019	2018	2006	1998	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989
Bosuil	1	1										
Gierzwaluw	0											
Groene Specht	2	4	1		1	1						
Grote Bonte Specht	6	3	1	1	1	2			1	1		
Kleine Bonte Specht		1										
Oeverzwaluw												
Boerenzwaluw	3	3										
Huiszwaluw												
Veldleeuwerik	1											
Boompieper	8	5	5									
Graspieper	1	1										
Gele Kwikstaart												
Witte Kwikstaart	3	5										
Winterkoning	28	25		16	11	24	20	22	23	21	18	17
Heggenmus	16	12	4	9	7	9	6	10	13	13	5	10
Roodborst	15	16		2	1	3	3	11	10	7	3	9
Nachttegaal		2										
Gekraagde Roodstaart		1										
Zwarte Roodstaart	1											
Roodborsttapuit	8	4	4	1								
Merel	18	19		12	13	14	15	17	25	17	11	18
Zanglijster	11	7	5	1		2		1	4	1		2
Sprinkhaanzanger	1											
Bosrietzanger	10	10	8	1	12	12	13	11	7	10	12	11
Kleine Karekiet	6	6			1		1	1				2
Spotvogel	6	11	2				2	4		1	2	2
Grasmus	17	17	12	14	15	14	18	23	20	13	10	18
Tuinfluit	13	12	7	6	13	10	17	10	16	18	2	4
Zwartkop	26	25	8	4	5	11	8	12	7	7	5	4
Tjiftjaf	25	18	10	13	8	17	18	19	15	14	15	13

Soort	2019	2018	2006	1998	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989
Fitis	0	3	4	1	2	2	2	3	4	3	2	
Bonte Vliegenvanger	0											
Staartmees	1		1		1					1		
Matkop					1	1	1	1	1	1	1	
Pimpelmees	12	12	7	3	4	3	4	4	2	5	4	2
Koolmees	22	14	7	8	10	8	7	13	12	12	7	9
Boomkruiper	8	8	4	2	2	3	4	2	3	4	3	3
Wielewaal												1
Grauwe Klauwier												
Gaai	5	2	2							2		
Ekster	3	1	3				1	1	3	3	1	4
Kauw	1	2			1		1	1	1	1	1	1
Zwarte Kraai	3	6	3	2	2	3	3	3	3	3	2	2
Spreeuw	8	7	1	1			1	3	1	2		3
Huismus	5	3						1	1	1	1	1
Ringmus								1	1	1		
Vink	26	18		1	2		2	6	5	3	3	2
Groenling	5	4	2									
Putter	8	4										
Sijs												
Kneu	5	4	3									
Goudvink	2	1										
Appelvink		1										
Geelgors	4	5	8	4	4	6	4	8	6	5	1	
Rietgors	0								2	2	1	2

Soort	2019	2018	2006	1998	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989
aantal territoria	398	345	121	115	132	159	165	213	211	198	130	1963
aantal broedsoorten	53	52	35	24	27	24	26	31	30	34	26	29
aantal bezoeken	12	9	6	7	14	15	14	15	17	18	12	16
tijd avond	192	149	0	0	0	0	0	55	165	90	60	125
tijd ochtend	1792	1809	624	565	2100	1890	1235	1325	1470	1655	1065	1450

Overzicht broedcodes

(Code 0) Niet-territoriumindicerende waarnemingen buiten geschikt broedbiotoop

Bijv, een groep Rotganzen, een Witgat in een sloot, maar ook: een groep Krakeenden eind maart op een kaal zandgat, Dit type waarnemingen hoeft niet genoteerd te worden, het zijn per definitie geen geldige waarnemingen, Wil je ze toch noteren, hanteer dan de code 0, Ze doen niet mee bij de interpretatie,

Code 1 Volwassen individu in mogelijk broedbiotoop

Geef tenminste bij Wilde Eend, Soepeend, Tafeleend, Kuifeend, Middelste Zaagbek, Fazant, Kievit, Kempmaan, Baardman en Huismus aan of het een mannetje dan wel vrouwtje betreft, Dit heeft bij deze soorten namelijk invloed op de bepaling van het aantal territoria,

Code 2 Zingend of baltsend individu in geschikt broedbiotoop

In bos, struweel, moeras en stedelijk gebied is dit veruit de meest gebruikte broedcode, met name voor zangvogels,

Code 3 Paar in geschikt broedbiotoop

Veel voorkomende code bij niet-zangvogels, Een baltsend paar krijgt code 5, Let op: een zingende vogel telt bij de clustering vaak zwaarder dan een paartje! Heb je de keuze tussen code 3 of code 2, noteer dan code 2,

Code 5 Baltsend paar in broedbiotoop

Hieronder valt ook voeren van een vrouwtje door het mannetje,

Code 6 Bezoek van een vogel aan een waarschijnlijke nestplaats

Bijv, Huismus die onder dakpan kruipt, Boerenzwaluw die schuur invliegt, Let op: één waarneming van deze code leidt vaak niet direct tot een territorium, terwijl dat vanaf broedcode 7 veelal wel het geval is,

Code 7 Alarmeren/angstkreten of ander gedrag dat wijst op aanwezigheid van nest of jongen

Let op: soms alarmeren vogels zonder dat sprake is van een broedgeval, of zijn de jongen al ver van het nest verwijderd (vooral bij ganzen, eenden, Kievit, Grutto), Dan deze code niet gebruiken; let daarom goed op of de vogel plaatsgebonden is,

Code 9 Transport van nestmateriaal/nestbouw/uitpakken of graven nestholte

Achterhaal zo goed mogelijk waar de vogel naar toe vliegt en noteer de waarneming op die plek op de kaart, Voorkom zo dat het territorium uiteindelijk op de plaats komt waar de vogel bijv, takken voor het nest verzamelt,

Code 10 Afleidingsgedrag

De vogel doet alsof hij verlamd/gewond is en lokt zo de waarnemer van het nest, Dit gedrag komt voor bij in open terrein broedende eenden en steltlopers en bij enkele zangvogels, waaronder Rietgors,

Code 11 Pas gebruikt nest of eierschalen

Let op: eierschalen kunnen verplaatst zijn door een predator en van een andere locatie afkomstig zijn, Bij twijfel deze code niet gebruiken,

Code 12 Pas uitgevlogen nestblijvers, of uitgevlogen donsjongen van nestvlieders

Gebruik deze code bij nestvlieders alleen bij jonge pullen nabij het vermoedelijke nest, Niet gebruiken voor verzamelpaatsen van pullen, waar bijv, families Grauwe Ganzen of Bergeenden uit de wijde omgeving naartoe trekken, of waar jonge Kieviten en Grutto's opgroeien, Ze kunnen binnen enkele dagen ver van de nestomgeving zijn verwijderd,

Code 13 Gebruikt nest met onbekende inhoud

Bezoek van oudervogel aan een nest waarvan de inhoud niet kan worden vastgesteld, of waarneming van een broedende vogel, Voorbeeld: Zwarte Kraai in broedhouding op nest hoog in boom,

Code 14 Transport voedsel of ontlasting

Vooraf bij zangvogels een goed bruikbare code, Niet zomaar gebruiken bij soorten die vaak lange voedselvluchten maken, zoals meeuwen, sterns en IJsvogel, Ook niet gebruiken bij het voeren van reeds uitgevlogen jongen,

Code 15 Nest met eieren**Code 16 Nest met jongen**

Codes 4 (territoriumgedrag op dezelfde plaats, vastgesteld minstens 10 dagen uit elkaar) en 8 (vogel met broedvlekken, alleen in de hand vast te stellen) worden in het veld niet gebruikt,

Er zijn dus zes categorieën van broedcodes:

1. Zeker geen broedvogel: broedcode 0
2. Volwassen individu in broedbiotoop: broedcode 1
3. Paren in broedbiotoop: broedcode 3
4. Territorium-indicerend: broedcode 2, (4), 5, 6
5. Nest-indicerend: broedcode 7, 9, 10, 11, 12, 14
6. Nestvondsten: broedcode 13, 15, 16